

Apoteket i besættelsesårene

Denne beretning er fundet i Næstved Løve Apoteks arkiv.

Den er skrevet 9. april 1982 af Aksel Schledermann selv.

*Han var ansat på Næstved Løve Apotek i perioden 1937-1952,
hvorefter han blev apoteker, først i Gesten (1952-1962)
og siden på Ringsted Apotek (1962-1971).*

Ved middagstid tirsdag den 9. april 1940 kom de første tyske soldater, ca. 100, til Næstved - cyklende! De kom kørende forbi apoteket og gjorde holdt på Axeltorv. Inden længe havde der omkring dem samlet sig en stor skare mennesker, som tavst betragtede de trætte og alvorlige soldater i de grønne uniformer. Samtidigt med at dette skete, strømmede kunderne ind i apoteket, upåvirket af det, der foregik på torvet. Flere beklagede sig endda over den langsomme ekspedition, for personalet kunne ikke holde sig fra vinduerne. Endnu samme aften var apoteket helt mørkelagt.

Varemangel og erstatningsprodukter

Noget af det første, den nye apoteker måtte tage sig af, var at ansøge om en større sukkerration. Af en eller anden grund havde hans far opgivet et alt for lille årsforbrug. Dette blev indledningen til en årelang kamp for at fremskaffe de nødvendige varer. Det viste sig, at [apoteker] *Hakon Christens* var fremragende til at opsnuse varerne, hvor de var at finde. Med stolthed proklamerede han i denne første tid: »Der mangler intet på Løve Apoteket«. Det gjorde der nu alligevel, da der en dag kom et brev fra præsten i Vedersø, *Kaj Munk*, der forespurgte, om vi havde et for ham livsvigtigt præparat. Det havde vi desværre ikke.

Efterhånden som de oversøiske varer forsvandt, dukkede erstatningerne op. For eksempel kan nævnes, at *Arabisk Gummi*, *Brækrod* og *Senegarod* blev erstattet med henholdsvis *Tylose*, *Emetin* og *Primularod*. *Hestekastanie* blev anvendt i stedet for *Kvillajabark*. Korkpropper måtte genbruges efter omhyggelig rensning med klorkalk og saltsyre. Under omtalen af erstatningsvarer kan nævnes, at da tørveproduktionen kom i gang, påtog apoteket sig en mængde tørveanalyser med hensyn til indhold af vand og aske.

Som tiden gik, forsvandt der naturligvis flere og flere varer fra markedet, selvom vi i nogen grad kunne drage nytte af den store tyske medicinalindustri. Dertil kom, at som følge af de usædvanlige forhold sløvedes vor farmaceutiske samvittighed ikke så lidt i retning af, at man tager, hvad man har, og ser stort på resten.

Modstandsbevægelsen og apoteket

Omvendt gik det med samvittigheden over for fædrelandet. Den faste stab af 'gamle' farmaceuter var i disse år *Lauritz Grønlund*, *Folmer Neerup* og *Aksel Schledermann*. Efter Grønlund, der blev apoteker, kom *Kai Vilstrup Møller*. Han var gammel spejder og kom som sådan med i modstandsbevægelsen. En dag spurgte han, om Neerup og jeg ville være med til en våbendemonstration på rådhuset. Det ville vi gerne, og det kom vi. Derefter spurgte han, om vi ville tilslutte os modstandsbevægelsen. Nu var vi begge familieforsørgere, og vores respektive koner var absolut imod dette og foreholdt os vores ansvar over for dem og vores børn. Det var imidlertid netop dem, vi ville kæmpe for, og derfor sagde vi ja. Dette skete vistnok i begyndelsen af året 1944.

En dag kom der så en mand ind på apoteket og næsten kastede en pakke på skranken. Det var revolvere og ammunition. Mens jeg slap godt forbi de tyske soldater med min, var det nær gået galt for Vilstrup Møller. Han var på hjemvejen lige ved at cykle ind i en tysk patrulje, der standsede folk for at undersøge dem. Han opdagede det heldigvis i tide og drejede om ad en anden gade.

Så fulgte endnu en våbendemonstration, tilmed på apoteket på min nattevagt. Efter den gik Neerup, som havde en ejendom på Hjultorvet, med til at opbevare en hel del våben og ammunition på sit loft. Da jeg spurgte ham: »Hvor tør du?«, svarede den ellers så forsigtige mand blot: »Her i livet må man tage en risiko!«.

Som det hele udviklede sig indtil befrielsen, kom ingen af os til at deltage i aktioner. Vor opgave, fik vi at vide, skulle være at bevogte offentlige værker i den slutkamp, som alle ventede ville komme. En overgang havde vi syslet med tanken om at lave fosforbrandbomber til at droppe ned på tyske tog, når de kørte under jernbanebroen, men vi opgav det. Det var for øvrigt også forbudt menige medlemmer af modstandsbevægelsen at foretage sig noget på egen hånd, fordi det måske kunne komme på tværs af planlagte aktioner.

Så kom befrielsen. Vi afleverede vore våben og gik ind i en tid, der var mærkelig mat og skuffende efter de store begivenheder, som vi og vort land havde oplevet.